

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristočno vrsto:

8 kr. če se tiska 1-krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici Via del Municipio v Kalistrovi hiši III. nadstr. naročnina pa opravištvu „Soče“ v Gorici „Via scuole“ h. št. 429, II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se ogaje pri uredništvu.

Glasiloslovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Slovensko politično društvo

„SLOGA“

napravi v prihodnjo nedeljo dne 7. aprila t. l. ob 2 urah popoldne javni občni zbor

v Kobaridu.

Edina točka na dnevnem redu je adresa vdanosti presv. cesarju.

Veljavni može v Soški dolini so izrazili željo, naj bi se napravil tudi više ob Soči občni zbor v enak namen, kakoršen je v preteklo nedeljo privabil v Kviško na tisoče verlih Bricev. Podpisani odbor je tej želji tem rajše vstregel, ker je preverjen, da se tudi v Kobaridu v ogromnem številu zberó prebivalci cele Sočke doline in da tudi oni navdušeno razodenejo vsemu svetu, da so kolikor ponosni Slovenci toliko zvesti Avstriji.

V Gorici 2. aprila 1878.

Odbor „Sloge.“

Občni zbor „Sloge“ v Kviškem.

To vam je bil krasen dan za cela Brda. 31. marecij 1878: Brici si ga prav gotovo dobro zapomnijo in nam, ki smo se deležili njihovega navdušenja, tudi ne mine tako naglo iz spomina. Kviško je bilo tako opravljeno, kakor bi pričakovalo samega vladarja; v zelenje ovit, s podobama presv. cesarja in cesarice, pa z narodnimi zastavami okinčan slavolok je sprejemal goste prišedše od goriške strani, naz lipe pred cerkvijo je veselo vihrala velika slovanska zastava, pa tudi po prijazni vasi je bilo razvešenih mnogo zastavic. Koj po dveh urah popoldne se je začelo nabirati ljudstvo; od vseh strani so prihajala cela krda, v Kviškem in okolici je vse mrgolelo, kakor v mravljišči: Števerjanci in Pevčani so prišli s svojimi zastavami, iz Št. Mavra je pripeljal v. č. gospod vikar svoje možake, Ceroveci so tudi prišli s svojim duhovnikom in ko smo videli od druge strani korakati skrajne strazarje avstrijske, verle Kožbance s svojim častitljivim kuratom na čelu, bili smo zares v serce ginjeni. Sploh so bile vse občine iz celih Brd prav obilno zastopane in tudi nekoliko Furlancev iz Dolenske županije je hotelo na našem zboru razodeti svoje avstrijsko čustvo. Občine Kanal, Ajba in Anhovo iz Sočke doline so poslale k zboru vsaka svojo deputacijo. Velečast. duhovščina iz Brd je bila navzočna malo da ne v polnem številu in njej se imamo posebno zahvaliti za sijajen uspeh našega shoda.

Koj po treh urah se je pripeljal vladni komisar, g. dvorni svetovalec baron Rechbach in ko je veselo pokanje topičev naznanjalo, da bode zborovanje pričelo, vrela je ogromna množica na zborišče v grajščinskem dvoru, katero nam je bil gospod oskrbnik Kumar za ta namen zares prav lepo in okusno pripravil. Na sredi pripraven oder za govornike, vladnega zastopnika in za odbor, odru nasproti je raz orjaške viteške statue vihrala avstrijska zastava, krog in krog pa so plapolale slovanske zastave; na obzidje in stebre so se postavile žive podobe, nadepolna briska mladina, prostorno dvorišče pa je bilo napolnjeno z možaki vsacega stanu in vsake starosti, pa tudi nježni spol je štel lepo število svojih zastopnic vmez. Število vseh deležnikov smo cenili na obilnih 5000.

Nebo, katero nam je celi teden poprej grozilo s slabim vremenom, nam je v nedeljo prizaneslo; le od beneške strani, od koder o poletnem času navadno prihajajo nevihte, podili so se črnosivi oblaki

na brisko obuebje, a sever je užugal ter ni pustil, da bi nas benečan razpodil.

Predsednik, prof. Povše je s kreplekim glasom in vneto besedo pozdravil ogromno množico, katera se je prišedša od vseh briskih občin zbrala na „Slogin“ klie v svojem središču, da pokaže t: in potrdi pred vsim svetom, da „Hrast se omaje in hrib, zvestoba Slovenca ne gane.“

Govornik se spominja, kako je bil cesarjev prihod v Gorico prve dni aprila 1875, celo deželo na noge spravil in kako je uže takrat goriško prebivalstvo sijajno obelodanilo svojo neomajeno državljansko zvestobo.

Pozneje so važni dogodki pretresli celo Evropo; orientalno vprašanje, katero so državniki uže več desetletij prelemlevali, je vzbudilo rusko-turško vojno, ki je končala se zmago naših severnih bratov in z osvobojenjem v turški jarem vpreženih Jugoslovanov. — Toda srečen uspeh ruskega orožja vzbudil je zavist nekaterih držav, katere bi pri razpadu gajile Turčije tudi rade kaj pridobile in tako se je raznesla mej drugimi tudi ona nevaščena vést, po kateri bi Avstrija za nekatere pridobitve v Turčiji odstopila kos naše grofje na desnem bregu Soče sosedni Italiji. To vest razpravljajo naši sosedje un kraj meje v časopisih in brošurah, dokazovaje, da spada naša dežela po nje legi in po narodnosti nje prebivalstva naravno k Italiji in obrekovaje nas Slovence, da se ne zavedamo svoj narodnosti.

To pa je silno razburilo vse na desnem bregu „Soče“ živeče Slovence, vsled česar je prejelo društvo „Sloga“ od raznih strani pozive, naj se v tem važnem času zaveda svojih dolžnosti, katere je ključje braniti narodno čast goriških Slovencev, saj je narodnost najsvetejši zaklad, katerega smo podedovali od svojih pradedov in katerega moramo neoskrunjenega ohraniti svojim potomcem.

„Pokažimo tedaj“, sklepa govornik, „v današnjem javnem zboru celemu svetu, da živi na desnem bregu bistré Soče na tisoče verlih, svoji narodnosti in svojnemu presv. vladarju vdanih Slovencev, kateri so in hočejo vedno ostati zvesti Avstriji, iskreno vdani mogočni Habsburški dinastiji. (Neprenehljivi klici: Hočemo! Živijo naš presv. Cesar i.t.d.) Kviščanska godba intonira cesarsko himno, topiči zagromé in potem se zopet razlegajo gromoviti živjoklici.

Na to predstavlja predsednik kot vladnega zastopnika, gosp. barona Rechbacha; ljudstvo ga prav živahno pozdravlja.

Prvi ima besedo g. E. Klavžar ter popisuje, kako se je iz rusko-turške vojske rodila evropska kriza, katera lahko konča se strašno občno vojsko, ki bi svoje gorje raztezala tudi daleč čez evropske meje. V tako resnem in nevarnem položaji, kakoršen je današnji, pravi govornik, so tiste države naj mirnejše ter z najboljšim zaupanjem zrejo v bodočnost, katere se smejo zanašati na zvestobo, na vdanost svojih narodov.

Tudi naša dežela je del mogočne Avstrije, je majhen, pa dragocen biser v staroslavni kroni avstrijskih vladarjev. — Žalibog, ne manjka takih, kateri bi radi to našo preljubljeno domovino razkosali, kateri neprestano na to prežé, da bi ta biser iztrgali iz avstrijske krone, ali ga vsaj močno oskrbili.

Naši sosedje un kraj meje upirajo uže dolgo let svoje poželjive oči v našo pokneženo grofijo, a v zadnjem času so začeli uže tako predrzno govoriti in pisariti, da se ima Italija vsaj do Soče raztegniti, da ne vtegne škoditi, ako jim tudi mi Slovenci na desnem bregu „Soče“ tu jasno in glasno razodenemo svoje odkritosrčno mnenje o tej stvari.

Brusite si jezike in krhajte si peresa, kolikor hočete, — mi ostanemo vendar kar smo: ponosni na svojo narodnost in zvesto vdani svojemu vladarju in svoji skupni domovini Avtriji. Pod mogočnim žezlom cesarjev iz staroslavne rodbine Habsburške živimo uže dolga stoletja, z njo nas vežejo vezi ljubezni in hvaležnosti, vezi, katerih naj nobena sila ne raztrže.“

Govornik omenja, da se vladarji iz Habsburške hiše posebno odlikujejo po svojem pravico ljubi, po

svoji pobožnosti in radodarnosti. Kjer se solze v potokih prelivajo, tam je naša cesarska rodbina prva, ki jih hiti brisati; kjer ne more ubogo ljudstvo kako več potrebe omagati, n. pr. kake cerkve sezidati, ceste izdelati, bolnišnice napraviti i.t.d., tam pripomagajo radodarno, ako le za potrebo zvedo, visokodušni udje naše preblage cesarske rodbine. Z eno besedo srce našega presv. vladarja in njegove najviše rodbine obsega z enako ljubeznijo vse narode, vse stanovce, vse družine cele mogočne Avstrije.

Možje! praša govornik, in kedo se predrzne strgati nas Slovence na desnem bregu Soče s tega preblaze-ga srca; povejte, kedo? (klici: Nikdar, nobeden!) O ne, ne—nobeden ne! Naj škili zavidni sosed kolikor hoče, po naši lepi deželi, ali tudi le po kosu na desnem bregu Soče, preverjeni smo, da naš mogočni cesar ne bo z lep a odstopil svoje staré dedine, svojih najzvestejših podložnikov, Kedor nas pa hoče z hud a pridobiti, meril se bo poprej z avstrijsko nerazdobljivo močjo, katera ne sloni samo na hrabrih regimentih, v močnih trdnjavah, v puškah in kanonih, ampak še veliko boljše na zvestobi nje kreplekih narodov.“

Govornik praša dalje, ali je pa naša navdušenost za Avstrijo opravičena? Saj tožimo vedno v „Soči“ in v drugih slovenskih časnikih, da se narodna enakopravnost pri nas zadosta ne spoštuje, mariveč da se prezirajo naše najsvetejše pravice; saj vidimo, da mora n. pr. pošten Bric v svojih najvažnejših opravilih pri goriški okrajni in okrožni sodnji z uradniki občevati, kateri ne razumejo njegovega jezika; saj smo zarad tega prosili za posebno sodnijo v Kviškem, — pa je vlada ne mara dovoliti, — saj toži posestnik, da ga državni davki tako hudo tlačijo, da si ne more več pomagati; — saj je cela dežela dolgo let spenjala vse svoje nade po Predelski železnici — kot rešiteljici iz svojih težav in nadlog, pa je državni zbor ni hotel dovoliti. —

Vse to je žalibog res — a odvrtni nam vtegne srca le od onih mož, kateri so za časno na krmilu, a n kakor ne od preljubljenega nam vladarja, kakor nam ne more zadušiti ljubezni do skupne domovine, Avstrije.

Narodna enakopravnost je po avstrijskih postavah priznana in če se zdaj ne izvršuje — upajmo, da se bode. Slovenci in Slovani v Avstriji bomo tako dolgo trkali in tolkli, dokler se nam duri na stezaj ne odprejo. Na svetu je vse spremenljivo, kar je dancs od spo-dej, pride jutri uže lahko na vrh in tako smemo upati tudi avstrijski Slovadi, da pridemo v nedavnem času na površje.

Veliki davki so sad konstitucionalne svobode in ni se nadejati, da se kedaj znižajo, pač pa moramo zahtevati, da se pravičnejše razdelé. Sicer so tudi v drugih državah davki veliki in posebno Italija se odlikuje po takih davkih, kateri sicer posestniku nekoliko prizanašajo, pri tem pa reveža strašno tlačijo. Naše dačne postavce so vsaj siromaku milostne.

Kar se tiče predelske železnice, omenja govornik, je še vedno mogoče, da jo dobimo, ako ostanemo pod Avstrijo, v katere največjem interesu bi bila; Italija bi je nam gotovo nikdar ne privoščila.

Kakor si bodi, oziri na pomanjkljivosti in napake v državnem gospodarstvu, nam v sedanjem resnem in nevarnem političnem položaji ne morejo in ne smejo omajati državljanske zvestobe.

Možje! sklepa govornik, v teh častitljivih prostori, kder zdaj zborujemo, je živel pred sto leti verli in plemenit mož z imenom Rudolf grof Coronini; odlikoval se je posebno v tem, da je iskreno ljubil svojo domovino in svojo slavno cesarico Marijo Terezijo; v dokaz nam je, da je sé skrbno marljivostjo nabiral zgodovinske dogodke naše ljube dežele in jih po tisku objavil in da je svoj navdušen patriotizem izlil v venec latinskih pesni, ter ga poklonil svoji mogočni vladarici. Zdi se mi, da veje danes tega veljaka plemeniti duh nad nami in da njegovo iskreno domoljubje prešinja tudi naša srca.

Vsaj smo se tukaj na tisoče zbrali, da z navdušenim srcem razodenemo svojo iskreno domoljubje in da izlijemo čute svoje neomajljive vdanosti v adre-

so ali pismo, katero hočemo položiti na podnožje mogočnega prestola avstrijskega, naj naš presv. vladar pozve, in naj pozvedo naši mnogi nasprotniki, pa tudi naši sosedje unkraj meje, da Slovenci na desnem bregu Soče smo in hočemo vedno ostati zvesto vdani sinovi mogočnega Avstrije. (Gromovito pritrdjevanje.)

Gospod I. N. Toroš, župan medanski, pravi, da govornice ob odstopu dela naše dežele na desnem bregu Soče hudo žalijo državljanske čute vseh tukajšnjih prebivalcev. Tak odstop bi pomenjal našo narodno smrt, pa tudi materialno bi nas ugonobil.

Le mislite si državno mejo ob Soči, pa italijansko finančno stražo na tej, avstrijsko na uni strani mosta. Bric hoče se svojim sladkim pridelkom čez most: „Fermo!“ „halt!“ mu zadoni od te in od one strani na ušesi, „plačaj colnino in po tem vozi naprej“. A colnina je tako velika, da rajši svoj voz domov obrneš, kakor tirjan denar pošteješ.“

Kaj počnemo Brici po tem se svojim vinskim pridelkom, mari ga popeljemo v Furlanijo, kder sami ne vedo, kam bi svojo črmino spečali? ali niže v Italijo, kder imajo sami vina v obilnosti? — Spij ga ali zlij ga, živeti moraš in davko moraš tudi plačati, vzemi kjer hočeš. In kako bi se našemu sadju godilo? Italija ga ima sama zadosti, morali bi je tedaj tudi zanaprej proti severu prodajati. Pa koliko nadležnosti bi nam zopet finančna kontrola na meji prizadela. In ni morda mogoče, da bi Avstrija v interesu svojih sadjerejev tudi naše sadje s colom obložila? Kaj potem, briski posestniki? Kam bi se obrnili se svojimi pridelki, kateri so zdaj naš ponos, a ob enem tudi edini pogoj našega življenja?

O ne, ne, bratje! do tega ne sme, ne more priti. Avstrija po svoji vesti ne more pahniti od sebe toliko zvestih sinov, ki uže cela stoletja z ljubeznijo opravljajo vse državljanske dolžnosti, pokorno plačujejo težke davke, z navdušenjem prelivajo kri za državo, kedar koli jo sovražniki napadajo, iskreno ljubijo svojega cesarja in njegovo najvišjo rodbino. (Navdušeni klici: Živijo! živijo naš presv. cesar! i. t. d.)

Ker smo uže pred leti dokazali, da smo nepremakljiva skala na avstrijski meji, mora biti naša zvestoba in vdanost gotovo znana presv. cesarju; zatorej menim, da ne bo nigdar in pod nobenim pogojem privolil v odstop naših pokrajin, v našo gotovo narodno smrt in materialno pogubo.“

Prosimo torej Nj. V., da nam blagovoli dati za našo neomahljivo zvestobo do avstrijske vladarske hiše tolažljiv odgovor, da se vmirijo naša globoko vžaljena in vzemirjena srca, da bomo zamogli tudi zanaprej tu na laški meji povzdigati svoj navdušen glas: Živijo presv. naš cesar Fr. J. I. in cela mogočna rodbina Habsburška! (Neprenehljivi živjoklici.)

Predsednik: Z ozirom na to, kar ste posneli iz današnjih govorov, predlaga odbor sledečo adresu do presv. cesarja: (bere)

„Vaše Veličanstvo!“

V današnjem prevažnem političnem položaji, ko se na diplomatični tehtnici ziblje osoda raznih evropskih narodov in dežel, dvigamo Slovenci na desnem bregu Soče svoj glas do mogočnega prestola Vašega c. k. apost. Veličanstva zatrjevaje, da se vštavamo med najzvestejše državljane, da smo z odkritosrčno ljubeznijo vdani svojemu mogočnemu Vladarju in Njegovi najvišji rodbini in da bi nas ne mogel noben dogodek na svetu tako silno užaliti, nego če bi nas nemila osoda iztrgala iz sedanje državne zveze.

Želimo sicer iskreno, da bi se na slavo države pomnožilo število zvestega slovanskega prebivalstva v Avstriji po pridobitvah v Orijentu, — a sami bi nikakor ne hoteli biti kupna cena za katero koli novo deželo.

Stoletja uže veže in brati zelena Soča prebivalce goriske dežele, Slovenci na obeh bregovih smo od starodavnih časov združeni v skupne okraje in duhovnije, občujemo in trgujemo med seboj, smo si drug drugemu koristni in potrebni; Gorica nam je vsem skupaj priznana središče, v katerem se sredotočijo vsi naši najvažnejši duševni in materialni interesi.

In ta lepa, harmonična skupina — naša ožja domovina — je gotovo krasen in dragocen biser v staroslavni kroni avstrijski, katerega so mogočni predniki Vašega Veličanstva z enako ljubeznijo in skrbnostjo varovali, kakor vse druge, tudi največje bisere. Za to se trdno zanašamo, da bode tudi V. c. k. a. V. z ozirom na neomejeno vdanost in nevpogljivo državljansko zvestobo vsega tukajšnjega prebivalstva z očetovskim očesom nad tem čulo, da se biser goriske grofije nigdar ne okrhne, ampak da ostane vselej cel, bliščeč kinč mogočne krone avstrijskih vladarjev.

Bog živi, Bog varuj in blagoslovi Vaše Veličanstvo!

In zopet ni bilo navdušenih živjoklicev ni konca ni kraja; pregromeli so celo cesarsko himno, katero so vrli kvičanski godci mej tem zasvirali.

Predsednik prečita sledeči telegram, ki je došel med zborovanjem: „Politično društvo „Edinost“ v Trstu zbrano v občnem zboru pozdravlja sestro „Sloga“ zborujočo v Kviškem in se vjema popolnoma s sklepom. Živila „Sloga“! (Slava „Edinosti“ živila! se razlega po zborišči.)

Tudi najmlajša čitalnica Bo vška je poslala današnjemu zboru presrčen pozdrav. (Klici: Živila!)

Predsednik naznanja, da so bile v pretekli ponedeljek uže na potu deputacije k napovedanemu zboru v Kviškem iz vseh občin na desnem bregu Soče od Predela do Kanala, pa da jih je odbor telegrafično ustavil. Da bodo imeli prebivalci Sočke doline priležnejšo priliko, izraziti svoje mnenje oziroma svoje čute, napovedal je odbor drug javni občni zbor, kateri bo v prihodnjo nedeljo v Kobaridu z enakim programom, kakor današnji.

Zdaj nastopi gosp. vladni zastopnik, baron Reclbach in poznalo se mu je, da je globoko ginjen, ko je blizo tako-le govoril: Gorko se vam zahvaljujem v imenu vlade, za lep dan, katerega ste danes napravili, pokazali ste zopet, kaj ste Slovenci, Vaša zvestoba do skupne domovine Avstrije je znana, vlada šteje na vas.

Navdušenost množice je pri teh besedah vskipela do vrhunca, z brezkončnimi živjoklici je nazdravljala gosp. vladnemu zastopniku v priznanje za njegovo sicer priprosto pa tem toplejšo zahvalo.

Predsednik sklene na to zborovanje zahvaljuje se za tako ogromno deležitev in za lep red pri zborovanji ter priporočuje, naj Slovenci na desnem bregu Soče tudi zanaprej zvesto hranijo in visoko spoštujejo naroda najdražje svetinje.

„Hočemo, hočemo!“ je odmevalo od vseh strani in na to se je mej veselim sviranjem godbe in gromenjem topičev razkropila navdušena množica.

Zborovanje je trajalo poldrugo uro.

Se kaj o tem zanimivem shodu omenimo v prihodnji številki.

Kako pravico ima Avstrija do Bosne in Hercegovine?

Ker se zdaj močno o tem govori, da bode Avstrija Bosno in Hercegovino zasedla, prašali bodo naši čitatelji, kako pravico ima Avstrija do teh dežel? — Pomniti je treba, da je zasedel te dve deželi hervaško-serbski narod med leti 620—630 po Kr. Hervati so osnovali mogočno kraljestvo, ki je obsegalo Bosno do Verbasa (sedanje turško Hervaško), severno Hercegovino in severno Dalmacijo in del hervaškega Primorja od Senja navzdol. Ko so potem hervaški kralji izumerli, izvolili so si Hervati l. 1102 ogerskega kralja Kolomana za svojega vladarja. Tako je bila združena Dalmacija, Bosna in Hercegovina z ogerskim kraljestvom. Pozneje so vladali ogerski kralji Bosno s pomočjo namesnika ali bana, katerega so v XV. stoletji za kralja povzdignili, da bi laže branil svojo deželo pred turškimi napadi. In tudi nemški cesar Friderik IV. je povzdignil zahlumskega Zudana v vojvodo l. 1440 in od tedaj se imenuje njegova dežela Hercegovina ali Vojvodina.

Ko so potem ogerski kralji l. 1526 izmerli, bili so njih nasledniki avstrijski vladarji in ti so podedovali torej tudi pravice do Bosne in Hercegovine. Ali ta pravica se nij mogla izverševati, ker so bili med tem Turki bosniškega kralja umorili in obe deželi pod svojo oblast spravili. Skozi ti dve deželi hodili so potem Turki skoro vsako leto na Slovensko ropat, morit in požigat.

Med tem si je pa Avstrija vedno prizadevala turške napade z orožjem v rokah odbijati in še celo odvzeti jim zopet osvojene dežele. Velikokrat so bila avstrijska prizadevanja srečna in prigodilo se je, da so avstrijske vojske zopet posedle vse one dežele, ki so nekdanj k Ogerskemu spadale in še več drugih. Tako so bili Avstrijci zlasti srečni potem, ko so bili l. 1683 s poljsko pomočjo že drugokrat Turka spredi Dunaja zapodili. Takrat so zmagovali avstrijski generali zaporedoma in turški Slovani so že pričakovali rešilne ure. Znano jim je bilo prerokovanje, da bode prišel od zahoda čuden junak z nenavadnim spremstvom, ki je bode otel. To je porabil feldmaršallajtenant Piccolomini, oblekel sebe in svoje vojake prav nenavadno in udaril l. 1688—89 z 10.000 možmi čez Savo. Vse ljudstvo mu je vrelo nasproti in ga pozdravilo kot rešitelja. Z lahka je torej posedel Bosno, Hercegovino in staro Serbijo ter umerl daleč v Albanijo. Albanci so bili celo pripravljeni katoliško vero sprejeti. Ali nesreča je hotela, da je Piccolomini umerl, njegov naslednik Strasser je bil nezmožen svoje naloge in dal se je pri Kačjanku zasačiti in pobiti. Tako je bila Bosna in Hercegovina za Avstrijo zgubljena in vsled karlovskega miru (1699) ostali ste obe deželi pod Turkom.

V vojski zoper Turke l. 1716—1718 šlo je 15 tisuč avstrijskih vojakov čez Donavo v Bosno, kjer so bili od ljudstva navdušeno sprejeti. Vsled požarovskega miru l. 1718 ostal je velik del Bosne pri Avstriji, kakor tudi vsa Serbija do Niša in mala Valahija do Alute. Bosna je bila Hervaškemu pridružena in dobila enako upravo, kakor ta. Bosniška milica se je jako hrabro bojevala na avstrijski strani v naslednji turški vojski l. 1737—39. Ali Avstrija je bila tedaj nesrečna in morala je v belgrajskem miru (1739) vse pridobljene dežele zopet Turčiji odstopiti.

Tudi l. 1788 je dobil slavni Lavdon se svojim

desnim krilom velik kos Bosne, ki se je že smatral kot avstrijska dežela. Toda mir v Svištovem odstopil je vse pridobitve Turčiji in l. 1790 so zapustili zadnji avstrijski vojaki Bosno. In potem je ostala Bosna s Hercegovino do danes turška dežela.

Ali ne le Avstrija si je prizadevala Bosno pridobiti, ampak tudi Bosnjaki sami napenjali so večkrat vse žile, da bi pod Avstrijo prišli. To prizadevanje je bilo posebno veliko za časa cesarja Rudolfa II. v letih 1594—1606. Tega leta pošljejo Hercegovinci že drugi franciškana Dominika Andriševeca k nadvojvodi Ferdinandu Štajerskemu (poznejemu cesarju) in ob enem dva druga poslanca k cesarju Rudolfu v Prago, naj povedo, da so pripravljeni Avstriji udati se in naj prosijo pomoči v to sverho. Oba, nadvojvoda in cesar sta pohvalila prizadevanje Hercegovincev in Serbov v stari Serbiji in Albaniji ter jim odgovorila prav prijazno v italijanskih listih na njih slovanske prošnje. Zlasti patrijarh Janez v Ipeku deloval je na to, da bi prišli njegovi rojaki pod Avstrijo. Tako so imeli tlačeni Slovani vse upanje pod Avstrijo priti, ko bi ne bilo njih prizadevanje kljub vseh tajnosti prezgodaj na dan prišlo.

Dva kotarska plemenitaša, ki sta posredovala pri razgovorjanji med slovanskimi in avstrijskimi poslanci in ki sta imela vse važne listine v rokah, hotela sta se beneskemu senatu s tem posebno prikupiti, da sta poslala vse dokumente v Benetke z naznanilom, kaj se pripravlja v stari Serbiji in Hercegovini. Beneski senat je stvar nemudoma naznanil turškemu sultanu in potem je bilo, se ve da, vseh pogajanj konec. Avstrijski vladarji so imeli zaradi tega gotovo še velike sitnosti pri sultanu.

Kdor želi natančneje poznati listine, ki so se takrat menjevale med Slovani in avstrijskimi vladarji, naj vzame v roke knjigo: Slavische Bibliothek, izdal Miklosich, I. zv. str. 288—300.

Dopisi.

Iz Gorice 2. aprila smo prejeli sledeči dopis: Da je Gorica prijazno pa lepo mesto, to uže vsakdo ve, a da se ravno v „avstrijski Nizzi“ marsikaj pogreša, česar bi za dekorum mesta trebalo, ne bode obče znano. Glavno svojo skrb obrača naš mestni zastop v to, da iztrebi vse, kar kolikaj diši po slovanski narodnosti, ne zmeče se za to, da ravno Gorica živi večinoma od slovanskih žuljev in da če bi zgubila — kar upamo, da ne bo — desni breg Soče, lahko polovica goriskih trgovcev in obrtnikov pobere šila in kopta. Pa da predaleč ne zabredem, hočem ob kratkem povedati, kar me teži na sercu.

Pred ne davnim časom smo imeli v Gorici načelnika mestnih stražnikov ali policajev Slovenca in tudi več drugih takih stražnikov je bilo slovenskega rodu. Ti so se dobro razumeli z večino slovanskega ljudstva, ki prihaja ob terznih dneh v Gorico, kar je tudi neobhodno potrebno, če se pomisli, da bi morala biti glavna naloga mestnim stražnikom oskerbovati teržo policijo; na terjih bodi na zelenjadnem, ali živinskem, bodi na trgu za seno ali derva, je ogromna večina prodajalcev Slovencev. In kako bo med njimi za red skerbel in sploh teržo policijo oskerboval, kdor ne zna, ne razume njihovega jezika. A kaj našim mestnim očetom mari za vse to? Slovence proč! to je njih parola, ker si morda mislijo, kaj porečejo naši sosedje unkraj meje, če pozvedo, da jemljemo v službo ter podpiramo take ljudi, kateri so najzvestejši Avstrijci? Toda pustimo jih, naj mislijo, kar hočejo; istina je, da imamo zdaj največ takih policajev, ki ne razumejo besedice slovanskega jezika. Opazovali smo večkrat in serce nas je bolelo videti in slišati, kako posamezni teh mestnih junakov ob terznih dneh surovo ravna z našimi hribovci, kateri na Korenju Goricanom derva prodajejo. Mari so izrazi, kakor: „beži tam, hudičev gorjan in moštro di škla!“ primerni v ustih takih, ki imajo biti varuhi javnega reda in javne dostojnosti? Jaz menim, da ne; a videl in slišal sem vendar večkrat, da se naši mestni stražniki v svoji neotesanosti kar nič ne ženirajo.

Pa tudi iz stališča enakopravnosti bi lahko našim policajem eno na ušesa zagodel: Berza vožnja je po mestu prepovedana in če policaj zapazi ubozega fiakerja, ki zasluži morda 50 kr. več, ako hitro vozi, koj mu je za petami; a onih aristokratskih ekvipaž na dveh in na štiri kolesih, z dvema in štirimi čilimi konji, ki samo za bravuro po najboljndnejših ulicah dirjajo, da je ubogi plebejec v največi nevarnosti, posebno pa zvečer po glediščnih predstavah, — za te se mestni policaji ne zmenijo; pa tudi jezdeca ne vidijo, ki se derzne skozi realkin, samo pešcem odmenjen prehod, ravno takrat, ko hodijo naše gospé se svojim otročiči šetati se v mestni vert.

Še marsikaj bi imel očitati, posebno glede domačih in tujih beračev in potepinov — pa je morda boljše, da molčim; saj je vse le bob v steno. —

Iz Trsta, 2. aprila. (Izv. dop.) (Občni zbor društva „Edinost“. — Dokaz italijanske poželjivosti

po slovenski zemlji. — Razno.) Redni letni občni zbor našega polit. društva „Edinost“, ki je zboroval v nedeljo v tržaški čitalnici, bil je dobro obiskan. Bilo je navzočih čez 60 udov. Predsedoval je g. Nabergoj, zapisoval g. Dolinar in navzoč je bil tudi vladni komisar, g. Vidic. Tajnik Dolinar je poročal o delovanju društva v prejšnjem letu; iz tega poročila se razvidi, da je imelo društvo marsikak uspeh, in da je marsikako nevihto odvrnilo, ki je pretela okolici in sploh svoj upliv na vse strani razširilo. O prvi točki dnevnega reda, poročal je odbornik D., omenil je kako tendenciozno je sestavljen nov načrt šolske postave za Trst in okolico, posebno pa §. 8, vsled katerega bi bile mestnemu starešinstvu vrata odprta v dvorišče najsvetejših pravic slovenskega naroda v okolici tržaški, ker vsled tega §. magistrat lahko s časoma po vsej okolici vpelje v ljudske šole italijanski kot podučni jezik in tako izbacne materinščino iz šol slovenske okolice. Ker pa to ne gre ne po temeljnem zakonu in tudi po občnih šolskih postavah ne, je treba, da se precej ustavljamo tej krivični postavi in se obrnemo do vlade, naj jo ona zavrne. Po tem prečita poročevalec načrt peticije na ministerstvo, katera se po še precej živahni debati sprejme z dodatki gosp. Nabergoja. O drugi točki: protest proti povikšanju davkov — sklene zbor, da ima nov odbor napraviti dotični protest in ga predložiti prih. občnem zboru. K posameznim predlogom oglasi se kmet Gerdol in slika v jako gladki besedi slovenski napredek, slovensko vzajemnost in zvestobo Slovencev, na ta govor naslanjaje se, predlaga Dolencec, da se danes v Kviškem zborujejo sestrico goriško „Slogo“ pozdravi telegrafično in temu pozdravu dostavi, da se tudi občni zbor društva „Edinost“ vjema s sklepi zbora „Sloge“ v Kviškem. Ta predlog bil je enoglasno in navdušeno sprejet in odposlal se je precej dotični telegram v Gorico. Konečno so se vršile volitve. Izvoljeni so: za predsednika: g. Nabergoj, za njegovoga namestnika: Dolencec, za tajnika: Dolinar, za denarčarja: Gerlanec, za odborniki: Iv. Gorjup, Primožič, J. Purič, J. Trobec, Nadlišek. Konečno se zahvaljuje občni zbor podpredsedniku Nabergoju za izvrstno vodstvo društva v prejšnjem letu in za krepko in možgato postopanje v drž. zboru in mu zakliče trikratni „Živio!“ V odborovi današnji seji se je sklenilo, da se skliče 5. maja občni zbor „Edinosti“ v Skedenj (Servola). O jako zanimivem dnevnem redu vam hočem poročati kasneje.

Te dni je tukaj zaplenila policija neko italijansko brošuro „Il confine orientale dell'Italia“ z dodatnim zemljevidom: „Venezia Giulia“. Ta brošura dokazuje, da se Italija razprostira do konca julijskih alp, torej do Postojne, in kar tam dokazuje, narisano je tudi na karti. Ta brošura je izšla v Rimu. Italijani torej sami dokazujejo, kako opravičeni so protesti, kateri se delajo prav zdaj po goriških in tržaških Slovencih proti tendencam italijanskih rogoviležev, kateri imajo tudi v Trstu in Gorici svoje privržence in še celo na jako uplivnih mestih. A bogme, te dežele bodo poprej vse druge, kar je le v Evropi mogoče: samo italijanske ne. Čas bi bil, da bi vlada enkrat pazila na močan glas upijotega v puščavi.

Umril je oni teden tuk. ruski konzul in ruski državni svetnik, pl. Hirsch; pogreb je bil sijajen. Mož je bil jako učen, a premalo Slovan; Rusija ima še dosti preveč činovnikov tudi zvanaj svoje dežele, ki niso pravi in zavedni Rusi.

Zopet par samomorov se je zgodilo v Trstu; usmrtil se je en bogat zasebnik, pa en ogerski vojak, zadnji na svoji postelji se svojo puško. To so žalostni dokazi propada morale v vseh krogih.

Politični pregled.

Zopet se je v državnem zboru oglašil goriški zastopnik grof Coronini, ter je v debelo uro trajajočem govoru s tehtnimi razlogi pobijal pogubni sistem dualizma. Obžalujemo, da nam prostor ne dopušča, iz govora kaj posneti, ne da bi se zlagali s centralizmom, ki ga naš poslanec po svojem prepričanju zagovarja, ampak da bi naši čitatelji pozvedeli, kako plemeniti nazori navdajajo moža v njegovem neutrudljivem prizadevanju za prospeh javne stvari. Zagrizeni nasprotniki Slovanstva se v svojih organih zelo hudujejo nad idealno pravicoljubnostjo Coroninijevo, ker priznavajo samo tak centralizem, kateri preziraje vse druge narodnosti v Avstriji, zavaruje nadvlado, če ne samovlado, nemškemu elementu. Da živi v Avstriji 15 milijonov Slovanov, to jih malo briga. — Nekateri časniki pa trdijo, da obsega Coroninijev govor ministerski program in da bomo v kratkem videli vrlega grofa na čelu novega ministerstva.

Začasna nagodba z Ogersko je podaljšana za dva meseca. A ministerski dogovori zarad

stalne nagodbe so po poročilih iz Pešte zopet brez uspeha ostali. — Madjari se tudi zastran finančnih colov na kavo in rajž ne marajo vdati.

Ruski pooblaščenec Ignatiev se je mudil na Dunaji od 26. do 31. m. m. Cesar ga je sprejel 27. m. m., potem pa je imel dolge pogovore z Andrassy-jem in z drugimi državniki. — Časopisi pripovedujejo sploh, da se je Ignatieva misija ponesrečila, ker ni mogel pregovoriti Andrassy-ja do kakih gotovih obljub. Vendar pa se pozdeva, da vtegne ostati Avstrija neutralna v slučaju rusko-angleške vojske, katera se lahko vsak dan vname, ker so strune med dotičnima vladama uže strašno napete. — Zanimive so besede, katere je nekda Ignatiev govoril pred svojim odhodom z Dunaja: Rusija je pripravljena Avstriji dati nepopisan list papirja, da zapíše na-nj svoje želje. — Kaj bodo na Dunaji zapisali na ta prazni papir? prašajo „Novice“, ker se Bosne in Hercegovine na vso moč branijo.

Angleški minister Lord Derby jo odstopil, ker mu ni bilo prav, da se skličejo reserve. Ta odstop je jako vojevitega pomena. Avstrijski poslanik na angleškem dvoru, grof Beust, je v silnih opravkih hitro na Dunaj odpotoval.

Rusija se na vse kriplje dalje oborožuje ter kopiči okoli Carigrada velikanske zaloge živeža in municije.

Iz Drenopolja poročajo, da je zdaj v severnem Balkanu 130.000 mož ruske vojske, v jugu Balkana pa 200.000 mož. Kako in s kom bodo Angleži to vojsko iz Bolgarije pretepli? —

Iz Carigrada se „Times-u“ poroča, da so zdaj sultan, ministri in porta Rusom popolnem prijazni. Če Rusi zasedejo Carigrad, ne bi jim Turki nič več branili. —

Razne vesti.

Kobariška čitalnica napravi 7. aprila zvečer vsled občnega zbora „Sloge“, ki se bode z enakim programom tukaj vršil, kakor v Kviškem, besedo se sledi tem programom: 1. Domovina, poje zbor; 2. Nagovor; 3. Slavjanka, poje mešan zbor; 4. Deklamacija; 5. Ptici, poje mešan zbor; 6. Uskók, šaloigra v 1. dejanji; 7. U boj! poje zbor. — Vstopnina k busedi 20 kr. —

K tej besedi vse narodno občinstvo vljudno vabi Odbor.

Kviščanska godba je kaj praktično osnovana; preteklo nedeljo po občnem zboru smo imeli priliko to opazovati. Naj prej vam prav vbrano zagodejo, potem pa premené glaske ter zapojó, da je veselje poslušati jih. To so vam fantje z fare, da sme Kviško na nje ponosno biti. —

Mnogo orožja vozijo zopet na Grško skozi Trst. Samih pušk je šlo 2800 zabojev po 25 pušk v vsakem. Zraven tega pa gre tudi mnogo sabelj, revolverjev, družega orožja in streliva.

Samomor. Sinoči ob 9^{1/2} uri so našli v vrtu neke hiše v „Via Cipressi“ na drevesu obešenega I. G. iz Kronberga. Obupal je nekda zastran večnih preprirov sé soprogo, kar dokazuje listek, ki ga je imel pri sebi in na katerem je zapisano „zdaj boš zadovoljna.“

Dober začetek. Včeraj predpoldne je prišel nek 15 leten mladeneč, S. G. iz Kanala, v Gorici v Bozzini-jev magazin, da bi kupil nekaj blaga. Ko se je štacunar nekoliko časa z drugimi stvarmi motil, porabi fant ugodno priliko, pobere iz miznice 48 gl. v bankovcih ter se spusti v divji dir proti Solkanu. — A fakin je bil naglo na nogah za njim, ga dojde ter izroči policijskim stražam. Denar so mu pobrali in zdaj se hladi v temi. —

Koliko je vseh ljudi na svetu? To je sicer jako težko določiti, ker po drugih dčzelah se ne štejejo prebivalci tako pogostoma, kakor pri nas. Vendar so učenjaki preračunili, da vtegne vseh prebivalcev na svetu biti okoli 1424 milijonov. Od teh pride na Evropo 309 milijonov, na Azijo 824-m., na Afriko 199, na Ameriko 86 in na Avstralijo 43^{1/4} milijone. Katoličanov je 210 milijonov, protestantov 110, pravoslavni 86 in drugih kristijanov 16 milijonov. Med nekristijani je 160 milijonov mohamedancev in 7 m. judov, vsi drugi so še malikovavci.

Največe mesto na svetu je London na Angleškem s 3.490.000 prebivalci. Za njim je v Evropi Pariz z 1.989.000 pr.; potem Berlin 967.000 (z bližnjimi kraji pa 1.045.000); Dunaj 661.000 (z bližnjimi kraji

1.002.000); Petrograd 670.000 in Carigrad 600.000 prebivalcev.

Deaka slavnega madjarskega patrijota fajfa je bila te dni v Bupapešti za 500 gold. prodana, a kaj mislite, da jo je ukupil iz rodoljubja kak Madjar? kaj še! Nemeč je poštel onih 500 gold.

Drag nos. V Parizu se je pripetila nesreča, da sta tčrcila skupaj dva voza pomestne konjske železnice „Tramway“ in pri tej priliki je bil poškodovan nos lepe Parizjanke, ter dotična Tramvajska družba je morala plačati za poškodovanje nosa nič manj nego 5000 frankov, to je okoli 2000 gl. našega denara.

Posnemanja vredno. Dalmatinski „Narodni list“ v Zadru pozivlje v članku, naj vse dalmatinske občine v peticijah do državnega zbora zahtevajo, da še v srednjih šolah v Dalmaciji uvede hrvatski narodno-dalmatinski jezik. — Tudi mi Slovenci bi morali te kardinalne terjatve našega programa slovenskega večkrat na podoben način ponavljati, ne opeševati in ne čakati, češ: saj zdaj ničesa ne dosežemo. Sl. N.

Nova Turčija. Po mirovni pogodbi sklenjeni v sv. Štefanu bodo razmere na Turškem takole: Srbija pridobi 164 geografskih štirjaskih milj z 216.000 prebivalci, Černogora 58 štirjaskih milj s 45.000 prebivalci, Rumunsko Dobručo, obsegajočo 119 štirjaskih milj in 194.000 prebivalcev, Rusija Besarabijo se 188□ milj in 180.000 prebivalci. Bulgarija bo obsegala 2562□ milj z 3.822.000 prebivalci. Turčija zgubi po tem takem 2983□ milj in 4.457.000 prebivalcev. Nova politična razdelitev na balkanskem polotoku bi bila po vsem tem taka: Neodvisne države. Rumunsko z 2203□ milj in 4.700.000 prebivalci, Srbija z 955□ milj in 1.570.000 prebivalci, Černogora s 138□ milj in 165.000 prebivalci, med temi kakih 15.000 Mohamedancev. Tribuna država Bulgarija. Ta obsega, kakor uže rečeno, 2562□ milj s 3.822.000 prebivalci, med katerimi 1.430.000 Mohamedancev. Evropska Turčija. Njej ostanejo sledeče dežele: Rumelija, ki obsega 216□ milj in 990.000 prebivalcev, Epir, Tesalija in ostank Macedonije z 798□ milj in 1.275.000 prebivalcev, Albanija z 992□ milj in 1.690.000 prebivalci; Bosna in Hercegovina z 1160□ milj in 1.200.000 prebivalci, Kreta s 150□ milj in 270.000 prebivalci, med temi okoli 40.000 Mohamedancev, večinoma gerške narodnosti.

Vojska in denar. Računijo, da je Rusijo stala vojska po 82 milijonov rubljev na mesec. Vojska je trajala osem mesecev. Ko bi vojska z Angleži vnela se, utegnili bi celo več let trajati. Zato se bosta oba dela premislila, predno začneta.

Kako se pačijo razna jedila in pijače.

Lepo se razvija kemija, a ž ujo, žali Bog, tudi marsikaj nepoštenega, ker malopridneži zlorabijo to učenost predrzno za naj grša sleparstva. Zato se mi zdi potrebno, da našim bralcem podam nektera pojasnila in povem, kako se slepari z raznimi jedili, da se vedó varovati sleparjev, ki jim za pošteni denar prodajajo popačene in zdravju škodljive tvarine.

Pač naj potrebniše jedilo za bogatega kakor za reveža je vsakdanji kruh. Če so nedolžni otroci vbo-ge matere lačni, vpijejo po kruhu; siromak prosi za kosček kruha, ki mu potolaži hudo lakoto. Kedo bi pač mogel le misliti, da se nahajajo tako brezvestni ljudje, ki celo ta božji dar pačijo! Dal celo pri kruhu iščejo sleparskega dobička. Tako je dokazano po natančnih kemijskih preiskavah, da nekteri že moko pačijo. Na Belgiškem se nahaja več mlinov, ki se pečajo izključljivo s tem, da meljejo nek pesek, ki je zmlet bel kakor fina moka pšeniceva, in da pomešanega med pravo moko tudi še tako izurjen molar ne more spoznati. Da moraa biti kruh iz take moke zelo škodljiv človeškemu zdravju, kedó bi pač mogel dvomiti! Na Nemškem so zasačili mlinarje, ki so mleti neki apnen kamen. Koliko je takih sleparjev, vidimo iz sledečega: V Wiesbadnu so zasačili mlinarja, ki je rženi moki primešaval te moke ter so ga obsodili na eno leto zapora in velikansko denarno globo. Družega so vjeli v Klevi, ki je moki gipsa fino zmletega primešaval. Tej te bodi! Groza in jeza presine človeka, ko bere o takih sleparijah! Vlada v Düsseldorfu je pustila po pri-seženem kemikarju preiskovati moko v raznih mlinih in objavlja v svarilo ljudstvu, da so se našle moke, katerim je po 100% gipsa, apna i.t.d. primešanih. Posebno iz Holandskega se izvažaa mnogo take sleparske moke. Še veliko drugih tvarin primešavajo moki, pa človek mora postati strasten, ako sliši, da n. pr. mej drugim tudi zmlete kosti primešavajo. Hvala Bogu, da ni še v naše pokrajine prišel oni gujusni sleparski duh.

Razun kruha je pač meso veleimnitno jedilo. Ne maram govóriti, da se najdejo brezvestni mesarji, ki vedó, da je bilo živinče bolno, pa ga pri vsem tem kupijo, se ve da, po nizki ceni, pa drago izskavajo. Ta-

ke človek ne ve, od kod pride bolezen, zakaj si je pokvaril želodec i.t.d. Velike sleparije se nahajajo v nekterih mesnicah, ki napravljajo klobase. V te ljube klobase se vsaktero meso, zdravo ali nezdravo, nabaše. Na Nemškem so zasačili mesarje, ki so v tako sloveče klobasice privedali škrobne moke (štirke) do 250%! Posebno maslo se hudo pači. Njemu privedajo moke, gips, boraksa, celo goluna! Sicer neverjetno, pa istinito dokazano je, da v Londonu tudi Timesnega blata ne zametavajo kot primes k maslu. V Ameriki se nahajajo velike delniške družbe in fabrike, ktere izdelujejo umetno maslo ni zdravju škodljivo, a dokaj je slabše in manjše vrednosti in prodaja se za pravo maslo, to pa je goljufija. V Westfalnu je poslala gospa svojo kuharico po maslo, katero je pa bilo neužitno. Preiskati ga je dala vladnemu kemikarju, ki je šel v prodajalnico, in našel dve kibli masla, v katerem ni bilo niti naj manjše drobtinice naravnega masla (iz mleka), ampak našel je, da je bila zmes razpuščenega govejega, kostrunjeja, svinskega in konjskega loja. Kako razširjeno je sleparstvo z maslom po Nemškem, nam pojasni sledeči dokaz. V Bambergu je strokovnjak—pri-seženec pri sodnji izjavil, da ni v celem mestu mogel najti ne enega poštenega masla, ampak, da je moral sam razpustiti nekoliko opresnega butra, da je zamogel tu k sodnji prinesiti tudi poskušnjo pravega masla.

Jako imenitna je dandanes kava. Še tako revna mamica jo hoče piti. Ko se je nasitil bogataš naj bolj-ših jedi, mora postrežek prinesiti mu kave, ali pa gre v kavarno, kder pri časi černecka politizira s svojimi pajdazi. Učenjak spiše skledico črne kave, ako ima rabiti pozno noč za važne studije. Kaj velja kava pri njeznem spolu, to pač vsak očanec ve. Kaj bi storile gospe in gospice, ko bi ne bilo kave, seveda mlečne, kje bi se zbirale na „plauš“?

Kava je sedaj pa tudi živež na deželi in revež si napravi zajuterk in večerico s kavo, v katero nalomi kos kruha. Nekteri sodijo sicer, da kava le draži čutnice in da nima nikakoršne redilnosti v sebi. Vendar je dokazano, da je v pravi meri zavžita tudi zdravju vgodna in za ljudsko hrano jake veljave. Na Badenskem so se nekda ljudje živeli le od krompirja, kar pa je marsikdaj mrzlice provzročilo. Ko so pajeli ljudje tudi kavo piti, ki jih zgreje in pospeši prebavljanje želodca, niso več podvrženi mrzlici. — Tako v uradnem poročilu Badenskem o veljavi kave.—To naj bi premislili vsi oni naši državni poslanci, ki so letos glasovali za povišanje colnine na kavo. Za vboje ljudstvo je kava zdaj jako važen živež in za vboje namenjeni živež naj bi bil pač dober kup. Jaz sam nisem poseben častitelj kave, a njen pomen za ljudsko hrano znam ceniti.

(Prihod. dalje.)

P

Listnica uredništva. Resnicoljub iz Č. Prih.
Listnica opravištva. G. J. Obr. iz Divače pre-
jeli 4 gl. za l. 1878, drugo vse plačeno. — G. T. Koc. iz Pri-
vačine za l. 1877 plačeno.

Dunajska borza.

	4 April
Enotni drž. dolg v bankovcih	60 gl. 30 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	64 " 45 "
Zlata renta	72 " " "
1860 drž. posojilo	110 " " "
Akcije narodne banke	794 " " "
Kreditne akcije	207 " 50 "
London	122 " 35 "
Srebro	106 " 65 "
Napol.	9 " 79 1/2 "
C. kr. cekini	5 " 77 "
Državne marke	

Oznanilo.

Jemljem si čast slavnemu občinstvu nazna-niti, da se pri podpisanemu nahaja bogata zalo-ga voska, sveč in torč iz slavnoznane tovarne **Reali Gavazzi-a** v Benetkah. Bila je odlikova-na od cesarja avstrijskega, Frančiška Jožefa, od kralja bavarskega, Maksimiliana II., od kralja pruskega, Friderika Viljelma in od umrlega fran-coskega cesarja, Napoleona III. Obdarovana je bila pri razstavi v Londonu l. 1862, pri obert-nijski razstavi v Parmi, pri razstavi v Turinu, v Milanu, v Luki in slednjič pri razstavi v Filadelfiji

Gg. naročnikom se bo postreglo z vso skerb-ljivostjo in natančnostjo in prav ugodno ceno.

Cena je: I. versta 2 gl. 40 sold.

II. " 2 " 20 "

Podpisani se tedaj zanaša, da bo v krat-kem počasten s prav obilnimi naročili.

Jakob Palla v Korminu.

Oznanilo

prečastiti duhovščini.

Kdor želi prav lepih „spominov za prvo sv. Obhajilo“ se slovskimi napisi, naj se obrne do

J. S. Brenner v Würzburg-u na Bavarskem (Bairern.)

Cena je lepim podobam primerno nizka.

„PRILICNA UKUPOVILA.“

NOVO! NOVO! NOVO!

Noči, vilice in žlice iz pravega „SREBROJENKA“, ostanujo vedno bele (naj se ne zameja z nezdrazim tako zvanim „Chinasrebrom“, ka-tero postane rumeno že po osemdeveni rabji). Da je naše blago stan-ovito, oziroma da ostane belo, dajemo TOLENSO POKROŠTVO!

1/2 tuceta žlice . . . gl. 1.50
1/2 " vilice . . . " 1.50
1/2 " nožev . . . " 2.00
1/2 " žlice . . . " 1.75
1 zajemavec . . . " 1.75
1 zajemavec za juho . . . " 1.00
1 žlica za prikuho . . . " 1.75
6 podkladnikov za nože gl. 1.50 — I JAKO ELEGANTEN usnjast etui z enim ducetom istinito sreberne posode; 13 lot. posaku. sreb. (6 nožev in 6 vilic) namesto 22 gl. za samo 9 gl.

Resnično SREBERNE ŽEPNE URE! O c k. kovnega urada po-kušane, natančno regulirane in točno idočs s čistim porostrom.
1 sreb. cilindrica z verigo nam. gl. 12 samo gl. 6.50
1 " ankorea s krist. steklom . . . gl. 15.50 " gl. 9.50
1 " remontoir-ura s krist. steklom (navija se pri-riadiči brez ključa) nam. gl. 25 samo gl. 15.50
1 zlata ura za dame z etuijem nam. gl. 25 samo gl. 17.75
Sreberne uras verižice od gl. 2.25 — do gl. 7.

Najnovejša specijalitet!

Plinove lampe, ki se prenasajo, (brez cevi, brez duše (tab-ia) in brez cilindra) z aparatom vred (vsak aparat nareja sam svoj plin). Te lampe se postavljajo lahko na mize, ali obešajo na zid, ali na pod-stropje. Dobrota za vsakega in za vsaki kraj!

Lampe za na steno po gl. 4.00
" mizo " 5.00
" pod strop " 4.75

Lepši plamen kakor pri premogovem plinu, 50% ceneji od petrolija.

Obširne cenike pošljamo zastoj, blago pa le proti plačilu ali poštnem povzetju. Dobiva se SAMO pri

Exporthaus Bettelheim,

Wien, Margarethenstrasse 13.

O z n a n i l o.

Ker smo velikansko zalogo tako imenovanega alpaka-srebra v Abisiniji (Afriki) za neverjetno nizko ceno kupili in v naši fabriki zopet 63 strojev na par postaviti ukazali, smo sedaj v prijetnem položaji naše izdelke iz alpa-ka-srebra po 32% ceneje, boljše in lepše odhajati, kakor do sedaj. Vsakemu je namreč znano, da naše alpaka-sre- bro nikdar sreberno barve ne zgubi, in še od najmočnejši kisline ni ne terpi, kar pismeno zagotovimo.

Z N I Ž A N A C E N A.

6 žilek za kavo iz alpaka-srebra gl. 1.20, 1.60, 2.00, 2.60
6 žile velikih " 1.50, 2.00, 2.40, 3.00, 3.60
6 žile žlice " 1.50, 2.00, 2.40, 3.00, 3.60
1 velika žlica " 1.50, 2.00, 2.40, 3.00, 3.60
1 žlica za mleko " 1.50, 2.00, 2.40, 3.00, 3.60
6 parov gl. 4.50, 5.30, 6.80, 7.50, 9.00
6 parov gl. 3.10, 3.70, 4.40, 5.00, 6.20
6 parov gl. 2.40, 3.20, 3.80, 4.75

Naročila z deželo proti poštnem povzetju natančno izveržajo

Fabrika za metalne izdelke Blau & Kann
Dunaj (Wien) Babenbergerstrasse N. 1

Poziv.

Naj boljše štajarske bruše v različni veli-kosti, kakor tudi čepe (fasspuppen) z najboljšega lesa z gobo (kork) in cinastim ključem prodaja prav po ugodni ceni **Jožef Demscherjeva** vdova v Železnikih (Eisnern, Oberkrain).

Naznanilo.

Primerne jedi in pijače izbirati je zadeva prav velike važnosti posebno tam, kjer se vsa-ka neprevidnost v tem obziru pokaže, kadar prebavauje ne gre po navadnem pravilu. Ako se to zanemari, nastanejo dolgotrajne želodčne bo-lezni.

Ker se take neprevidnosti tudi pri največi pazljivosti ne dajo popolnoma odstraniti, se nam zdi primerno opozoriti na neko od vseh strani poterjeno sredstvo. To je **dr. Müller-jev, na Dunaji, sodnijsko preiskovani, tako imenovani Praeservativ-Balsam**, ki se posebno priporoča proti kerču, ki delovanje želodca vredi, vsako akutno in kronično vnetje v želodcu in črevah odstrani, metanje, drisko, zlatenico itd. naglo ozdravi.

Kdor se po morji vozi, je za-nj ta balsam vsega priporočevanja vreden, ker odstrani nag-nenje k morskii bolezni.

Laboratorij in centralni depot za razpoš-
ljanje: **J. Zl. Miller, lekarnicar Kronstadt, Siebenbürgen.**

V Gorici edino nahaja se pri lekarničarju **Pontoni-u** v Raštelu, v Reki pri **A. F. Gott-hardt et Comp.**

Oznanilo.

Podpisani ima zalogo voščenih sveč iz tovarne za sveče **g. Alojzija Bader-ja v Gorici**. Sveče iz te tovarne so bile odli-kovane se sreberno svetinjo in častnim di-plomom na svetovni razstavi v Parizu leta 1855 in na Dunaji leta 1873, ravno tako pri razstavah v Gorici, Monakovem in v Trstu leta 1871.

Te sveče imajo prednost, da so iz čis-tega voska od čebel, pa proste vsake druge tvarine, so zboljšane, da se več ne kidajo in ne onesažijo altarja, kakor poprej.

Cena tem svečam je 2 gl. 68 sld. kilo najboljšs
prve verste,
2 " 33 " druge verste.

Plačuje se ob koncu leta.

Prečastita duhovščina se opozoruje, naj se ne daja premotiti od drugih prodajalcev, ki prodajajo sveče, namešane z drugimi, po cerkvenih postavah prepovedanimi tvarinami.

V Sežani ima zalogo

novi štacunar **IVAN GOLIEVŠČIK.**

Tiskarnica družbe sv. Mohora v Celoveu je izdala in založila:

Ant. Mart. Slomška

ZBRANI SPISI

Druga knjiga:

Basni, prilike in povesti.

Zbral in vredil **M. Lendovšek**, katehet v Ptujii. Cena broš. iztis 1 gl. 20 kr., terdo vezan 1 gl. 30 kr.

Perva knjiga te zbirke: **A. M. Slomškove Pesmi** se tudi še dobiva broširan iztis po 90 kr. terdo vezan po 1 gl.

V založbi tiskarnice družbe sv. Mohora se še dobi:

Anton Janežičev

slovensko-nemški slovar.

Drugi popravljeni in pomnoženi natis.

Broširan gl. 2. 20 kr., terdo vezan gl. 2. 50 kr.

Naročila sprejemajo vse bukvarnice. V Ljubljani Bamberg & Kleinmayr in M. Gerber. V Terstu F. H. Schimpff V Gorici Wokulac. V Mariboru A. Ferline. V Celji J. Geiger V Ptujem W. Blanke. V Radgoni J. Weitzinger V Novomestu C. Tandler. V Gradcu Leuschner & Lubensky in U. Moser.

Kdor pa znesek franko pošlje tiskarnici družbe sv. Mohora v Celovec (najceneje po nakaznici [Postanweisung]) dobi tudi knjigo franko poslano.